

การบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัด
ในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี*

MONASTORY E-DONATION SYSTEM MANAGEMENT
IN MUAENG DISTRICT NONTHABURI PROVINCE

พระจิรวรรษ์ สุธมโม

Phrajirawat Sudhammo

วัดกำแพง จังหวัดนนทบุรี

Wat Kamphaeng, Nonthaburi Province

E-mail: Phranikom2479@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็น เปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัด การวิจัยแบบผสมวิธี พบว่าระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัดภาพรวมอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ด้านอายุและบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนพระสงฆ์ที่มี พรรษา วุฒิการศึกษา นักรธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติปัญหา อุปสรรคพบว่า ขาดความพร้อมในการจัดฝึกอบรม การแบ่งความรับผิดชอบยังไม่ชัดเจน ข้อเสนอแนะ ควรมีเจ้าหน้าที่หน่วยรับบริจาค, มีการมอบหมายงานให้ชัดเจนขึ้น

คำสำคัญ: การบริหารการจัดการ; ระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์; วัด

Abstract

This article was aimed to study the opinion level, comparing the opinions' monks, problems, obstacles and recommendations for the electronic donation system management in monastery. Methodology were mixed method. Results found: An opinions' monks who viewed on the management of the electronic donation system in monastery were at high level. Comparison results showed monks where been on different ages and Pali education level, were no differences therefore, rejecting the research hypothesis. Monks with different ordination age, religious education qualification whose different opinions with statistical significantly. The problems and

* Received March 12, 2021; Revised April 8, 2021; Accepted September 5, 2021

obstacles found: lack of readiness in training, division of responsibilities was not clarifying. Suggestions: should be a staff in donation unit, assigned work to be clearer.

Keywords: Management; Electronic donation system; Monastery

บทนำ

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็งและดำรงอยู่อย่างมั่นคงของพระพุทธศาสนากับสังคมไทย พระสังฆาธิการจึงมีหน้าที่ในการปกครอง และการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยจึงเป็นเงื่อนไขที่มีความสำคัญที่จะบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพอันเป็นความสำเร็จในการส่งเสริมกิจการทางพระพุทธศาสนา ให้ยั่งยืนถาวรสืบไปดังคำกล่าวที่ว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติจะเจริญรุ่งเรืองต่อไปก็ต้องอาศัยบทบาทของพระสังฆาธิการที่มีประสิทธิภาพ ในการบริหารกิจการของคณะสงฆ์เป็นสำคัญเนื่องจากพระสังฆาธิการเป็นผู้ใกล้ชิดกับประชาชน โดยเฉพาะพระสังฆาธิการที่เป็นเจ้าอาวาส จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารจัดการวัดให้เรียบร้อยดีงาม ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์และของมหาเถรสมาคมที่วางไว้ และเจ้าอาวาสยังเป็นผู้ที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือและเป็นที่ศรัทธาเลื่อมใสประชาชน (พระธรรมวโรดม (บุญมา คุณสมปนโน), 2539) การบริหารกิจการคณะสงฆ์ หรือ การปกครองคณะสงฆ์โดยหลักคือการปกครองตามพระธรรมวินัย และใช้กฎหมายหรืออำนาจรัฐเป็นหลักสนับสนุน (เฉลิมพล โสมอินทร์, 2546)

สมัยก่อนนิยมใช้คำว่า การปกครองคณะสงฆ์ แต่ปัจจุบันใช้คำว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในการบริหารนั้น (พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), 2549) ได้ให้ความหมายของการบริหารตามแนวพระพุทธศาสนาว่า พุทธวิธีการบริหารควรยึดหลักธรรมมาธิปไตยเป็นสำคัญโดยผู้บริหารเองจะต้องประพฤติธรรมและใช้ธรรมเป็นหลักในการบริหาร และต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้งโดยพึงสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงการปกครองคณะสงฆ์หรือการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จึงต้องเห็นพระธรรมวินัยเป็นหลัก เพราะพระธรรมวินัยเป็นทั้งโครงสร้างและการจัดสภาพสังคมสงฆ์ให้เกิดความเรียบร้อย และเป็นการพัฒนาบุคลากรในสังคมด้วย ทุกคนจะรู้จักหน้าที่ของตนเอง การบริหารกิจการคณะสงฆ์จึงมีความสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็งและดำรงอยู่อย่างมั่นคงของพระพุทธศาสนา ในปัจจุบันพระสงฆ์มิได้ทำเฉพาะหน้าที่ในการสืบทอดอายุพระพุทธศาสนาเท่านั้น แต่ยังได้ทำหน้าที่ในการช่วยเหลือสงเคราะห์สังคมในด้านต่าง ๆ หลายด้านด้วยกัน โดยส่วนมากจะยึดหลักภารกิจ 6 ด้านคือ 1) การปกครอง 2) การศาสนศึกษา 3) การศึกษาสงเคราะห์ 4) การเผยแผ่พระพุทธศาสนา 5) การสาธารณูปการ และ 6) การสาธารณสงเคราะห์ วิธีดำเนินการทั้ง 6 ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบมหาเถรสมาคม (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2545)

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีการพัฒนาการเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของผู้คนมากขึ้น มีการปรับปรุงเครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นประโยชน์กับงาน

สารสนเทศตลอดเวลา อีกทั้งช่วยให้การค้นหาข้อมูลทางด้านต่าง ๆ ง่ายขึ้นขีดจำกัด เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานสารสนเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน สถานศึกษา ศาสนสถาน โรงพยาบาล องค์กรสาธารณกุศล ล้วนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อให้ผู้คนเข้าถึงมากยิ่งขึ้น โทรศัพท์เคลื่อนที่ในยุคปัจจุบัน มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีบทบาทมากขึ้นในชีวิตประจำวัน และเป็นอุปกรณ์ที่เป็นเสมือนปัจจัยที่ 5 ในการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างเช่น โทรศัพท์มือถือถือเป็นสื่อกลางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นได้อย่างทันท่วงที ปัจจุบันเทคโนโลยีที่เรียกว่า คิวอาร์โค้ด หรือ Quick Response Code ใช้ผ่านจ่าย APPLICATION บนมือถือ ไม่ว่าจะจ่ายชำระค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตต่าง ๆ หรือ การทำบุญผ่านคิวอาร์โค้ด (QR CODE) (มณีรัตน์ ตฤย์สถิตศักดิ์, 2561) ไม่ว่าจะทำบุญสถานศึกษา ศาสนสถาน โรงพยาบาล องค์กรสาธารณกุศล การทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์อยากให้การทำบุญการบริจาคโดยไม่ต้องพกธนบัตรหรือเหรียญไปทำบุญ ผ่านระบบให้ทั่วทั้งหมด ซึ่งในปัจจุบันเต็มไปด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย และการรัดกุมในการทำงานผ่านระบบด้วยเทคโนโลยีที่น่าเชื่อถือ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัดในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยใช้แบบผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รูปแบบการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้ทำการสุ่มมาจากประชากรจำนวน 1, 152 คน โดยคำนวณตามสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเฉลี่ย 297 รูปหรือคน ใช้วิธีเก็บข้อมูลการแจกแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 8 รูปหรือคน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ในวัดอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ในวัดอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม (n=297)

การบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ในวัดอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1) บุคลากร MAN	3.95	0.743	มาก
2) การบริหารการเงิน MONEY	3.82	0.769	มาก
3) อุปกรณ์ METEIRAL	3.81	0.736	มาก
4) การบริหารจัดการ MANAGEMENT	3.75	0.622	มาก
ภาพรวม	3.83	0.541	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ในวัด อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$, S.D.= 0.541) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ในวัด อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่	ยอมรับ	ปฏิเสธ	F	Sig
สมมติฐานที่ 1 พระสงฆ์ที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ในวัด อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน		✓	0.364	0.739
สมมติฐานที่ 2 พระสงฆ์ที่มีพรรษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัดในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน	✓		3.744	0.012
สมมติฐานที่ 3 พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาบาลี แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัดในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน		✓	0.621	0.602
สมมติฐานที่ 4 พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัดในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน	✓		3.728	0.012

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุและบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัดในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนพระสงฆ์ที่มี พรรษา วุฒิการศึกษานักธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัดในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัดในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

การบริหารจัดการระบบ บริจาคอิเล็กทรอนิกส์	ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านบุคลากร	ขาดความพร้อมในการจัด ฝึกอบรม, แบ่งหน้าที่การ รับผิดชอบยังไม่ชัดเจน	ควรมีเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยรับ บริจาค, ควรมอบหมายการทำงานให้ ชัดเจน
ด้านการเงิน	วัดมีบัญชีรายจ่ายหลายบัญชี, วัดต้องตรวจบัญชีรับจ่ายอย่าง สม่ำเสมอ	ฝึกอบรมหรือนิเทศการจัดทำบัญชี, จัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายผ่านระบบ ธนาคารแค่บัญชีเดียว
ด้านอุปกรณ์	ขาดอุปกรณ์รองรับระบบ, วัด ที่มีความพร้อมในการ ดำเนินการมีเพียงบางวัด	ควรจัดเตรียมอุปกรณ์เพื่อรองรับ, ควรเตรียมสัญญา INTERNET ให้ ทั่วถึงบริเวณจุดบริจาค
ด้านการบริหารจัดการ	วัดยังไม่มีความชำนาญการใช้ QR CODE, ขาดความรู้ความ เข้าใจในระบบการทำงาน	ควรมีการอบรมให้เข้าใจการทำงาน, ให้ความรู้ความเข้าใจในระบบบริจาค อิเล็กทรอนิกส์

จากตารางที่ 3 พบว่า วัดขาดความพร้อมในการฝึกอบรม ไม่มีการแบ่งหน้าที่การทำงาน ชัดเจน การทำบัญชีรายรับ/จ่ายเพิ่มมากขึ้น อุปกรณ์การใช้งานไม่เพียงพอและบุคลากรไม่มีความชำนาญ ข้อเสนอแนะ ควรมีการจัดบุคลากรให้ทำงานประจำ ฝึกให้มีความรู้ด้านการทำบัญชี การใช้งานอุปกรณ์ และขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ ของระบบ

4. ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านบุคลากร ควรให้ผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้แก่บุคลากร เพื่อให้มีการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องรัดกุม ด้านการเงินวัดควรมีการทำบัญชีแยกประเภท และตรวจสอบควบคุมการเงินที่ผ่านทางบัญชีธนาคาร ด้านอุปกรณ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ และเตรียมความพร้อมอุปกรณ์

ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการใช้งาน และด้านการบริหารจัดการ ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีทักษะการทำงาน และมีการตรวจสอบประเมินผลการทำงาน

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัด โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและน่าสนใจและนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์จำแนกโดยภาพรวมพบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัดในอำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$, $S.D.=0.551$) แสดงให้เห็นว่า วัดได้วางแผนเพื่อดำเนินแนวการบริหารจัดการในวัด ให้ทันยุคสมัยใหม่ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ พระธงชัย สุนทรธาดา (ธนวัฒน์กุล) (2562) ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการใช้สื่อออนไลน์เพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อแนวทางการใช้สื่อออนไลน์เพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัดในอำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.1. พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัด โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ โดยภาพรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุวัฒน์ กองราช (2554) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ของวัยรุ่นในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเพลิดเพลินในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์จนทำให้เกิดความรู้ชำนาญและเข้าใจในการใช้ระบบออนไลน์ อยู่ในระดับมาก

2.2. พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระธงชัย สุนทรธาดา (ธนวัฒน์กุล) (2562) ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการใช้สื่อออนไลน์เพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่าพระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกันมีระดับความคิดเห็น โดยรวมแตกต่างกัน

2.3. พระสงฆ์ที่มีวุฒิบาลีต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัด โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิบาลีต่างกันมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระธงชัย สุนทรธาดา (ธนวัฒน์กุล) (2562) ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการใช้สื่อออนไลน์เพื่อการ

เผยแพร่งพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิบาลีต่างกันมีระดับความคิดเห็น โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.4. พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาโคิเลคทรอนิกส์ของวัดในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบบริจาโคิเลคทรอนิกส์ฯ โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระธชชัย สุนทรจาโร (ธนวัฒน์กุล) (2562) ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการใช้สื่อออนไลน์เพื่อการเผยแพร่งพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาต่างกันมีระดับความคิดเห็น โดยรวมไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้

จากการศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการระบบบริจาโคิเลคทรอนิกส์ในวัดอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” ทำให้ผู้วิจัยได้พบองค์ความรู้ใหม่จากการสังเคราะห์งานวิจัย ตามแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย

จากภาพที่ 1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ความรู้ที่ได้ ปรากฏเป็นภาพแผนที่ 1 ได้ดังนี้
ด้านบุคลากร ต้องมีการส่งเสริมความรู้ให้แก่บุคลากรภายในวัด เพื่อให้มีศักยภาพในการทำงานครอบคลุม โดยให้ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านมาให้การอบรม
ด้านการเงิน วัดควรมีการตรวจสอบบัญชีเป็นประจำ และให้ผู้ที่มีความชำนาญมาให้ความรู้ในการทำบัญชี
ด้านอุปกรณ์ วัดต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อรองรับการทำงาน
ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการที่เหมาะสมเพื่อตรวจสอบและประเมินผลการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ของวัด” ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. วัดต้องมีการวางแผนก่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามขั้นตอนการฝึกอบรม
2. วัดควรมีแนวทางการตรวจสอบการเดินบัญชีการรับบริจาคผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์
3. พระสงฆ์ในอำเภอหนองบุรี ต้องมีการพัฒนาศักยภาพพระสงฆ์รุ่นใหม่ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการบริจาค

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. วัดควรส่งเสริมบุคลากรภายในวัดให้เรียนรู้เพิ่มเติมในการใช้งาน
2. ทุกวัดต้องมีการพัฒนาบุคลากรในด้านการจัดทำบัญชีรายรับ-จ่าย
3. คณะสงฆ์ในอำเภอหนองบุรีต้องให้บุคลากรต่าง ๆ ฝึกฝนเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการบริจาคระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในจังหวัดอื่นบ้าง เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาว่าเป็นอย่างไร
2. ควรศึกษาความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อการบริหารจัดการระบบบริจาค ว่าปัจจัยใดส่งผลให้ตัดสินใจเข้าอบรมพระสงฆ์และพัฒนาวัด
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนระบบอินเทอร์เน็ตและระบบบริจาคเป็นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมพล โสมอินทร์. (2546). *ประวัติศาสตร์พุทธศาสนา และการปกครองคณะสงฆ์ไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุทรไพศาล.
- พระธงชัย สุนทรธาดาโร (ธนวิฒนกุล). (2562). *แนวทางการใช้สื่อออนไลน์เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา (สารนิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2549). *พุทธวิธีในการบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมวโรดม (บุญมา คุณสมปโน). (2539). *การปกครองวัด คู่มือโครงการให้ความรู้แก่เจ้าอาวาส*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ภาณุวัฒน์ กองราช. (2554). *การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย กรณีศึกษา FACEBOOK (วิทยานิพนธ์วิทยาศาตรมหาบัณฑิต)*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มณีนรัตน์ ตุลย์สถิตศักดิ์. (2561). *ระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ e-Donation*. กรุงเทพฯ: กรมสรรพากร.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2545). *กฎหมายเถรสมาคม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.